

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Defensio Abbatiae Imperialis S. Maximini

Zyllesius, Nicolaus

Treveris, 1638

Sectio Septima. Epistolas S. Bernardi, itemque Innocentij II. Eugenij III.
aliorumque Pontificum confirmationes non obesse Maximinianis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14268

Sancti Maximini sensim domum reuersi, diuino seruitio pacificè vacant.

Anno MCLXXVII. Fridericus Imp. pacem cum S. Sede Apostolica componit, & Venetijs ipsa SS. Petri & Pauli Apostolorum solemnitate, Alexandro Pontifici se submittit, & deinceps eidem reconciliatus manet.

Anno MCLXXXII. Fridericus Imp. auditis tandem Religiosis eorumque Abbate Conrado, & cognitis eorum Iuribus, Rescriptum dat, quo omnia eorum bona & Iura confirmat, quòd exhibemus sub N. 34.

Ex quibus innotescit inter alia, quis fuerit ille Sigenerus Abbas de S. Maximino inter testes in Fridericiano prætensio Rescripto relatus. Nempe ille, quem Albero Archiepiscopus substituerat & sibi subditum volebat atque à Celestino confirmandum curauerat anno MCXLIII. Cùm verus Abbas & legitimè electus à Conuentu Maximiniano, atque ab Innocentio II. confirmatus eiusque manibus consecratus fuerit anno MCXL. qui nunquam etiam aliter, quam Sigerus reperitur nominatus, neque Alberoni vnquam subiectus fuit, vti clarè testantur eius litteræ datæ anno MCLIII. ex Curia Ribenach quarum tale est initium, *In nomine Sanctæ & indiuiduæ Trinitatis, Ego Sigerus Dei gratiâ Abbas S. Maximini &c.* quæ sanè inscriptio non conueniebat subdito Archiepiscopi, sed insigni Rom. Imperij Statui & Membro. Plura autem de illa Sigeneri inter testes nominatione tractabimus in refutatione vti, quæ illic videre poteris.

SECTIO SEPTIMA.

Epistolas S. Bernardi, itemque Innocentij II. Eugenij III. aliorumque Pontificum confirmationes non obesse Maximinianas.

EXcursionibus, Rapinis ac deuastationibus Archidiececesis Treuirensis perstringendo refert auctor libelli, ab Archiepiscopo Alberone excommunicatum Comitem Luxemburgensem & Abbatem Maximinianum, Romæ deinde ope S. Bernardi Abbatis, vt eius epistolæ nimirum 179. & 180. quas profert testantur Rescriptum Conradi ab Innocentio Papa II. postmodum ab Eugenio III. alijsque Pontificibus etiam à moderno Pontifice Max. Vibano VIII. & Augusto Cæsare Ferdinando II. gloriosissimæ mem. confirmatum. Atque hæc à Nu. 22. vsque ad 26. continentur, Epistolæ verò & Bullæ Pontificiæ sub litteris E. F. G.

In primis frustra vastationes illas in memoriâ reuocari arbitror, cùm de hisce queri etiam potuerint Luxemburgenses ab Alberonis milite grauissima passi æque ac Treuirenses; quæ Maximinianas sanè Imputanda non sunt, sed Alberoni & Henrico Comiti, quorum vterque inuitis omnino & dolentibus Maximinianis, Abbatiam sibi acquirere conabantur, & de illa inter se certabant, vt præensum Conradinum rescriptum sub lit. V. in libello exhibitum, & ipsæ S. Bernardi Epistolæ ab aduersario Scriptore productæ liquidò testantur.

Sed neque opus reor, nec quisquam exiget à me, vt ijs, quarum meminit libelli auctor Adriani IV. Clementis III. aliorumque Pontificum Bullis & Confirmationibus, quæ non exhibentur, respondeam; tum, quòd eæ needum visæ sint, tum, quòd ijs quæ hîc exhibentur non esse validiores, certum sit, alioquin indubiè prodijissent.

Proinde ad S. Bernardi epistolas, quæ toties inculcantur & obijciuntur, atque

etiam

etiam ad Innocentij & Eugenij Pontificum Confirmationes suffecerit verbo respondere.

S. I. Quid in Epistolis suis intenderit S. Bernardus.

Possem illas Epistolas præterire tacitus, quamvis enim à sanctissimo Viro scriptæ fuerint, de iure tamen Monasterij nostri non decernunt.

Quin imò satis ex illis colligitur, S. Bernardum magis de subiectione Ecclesiasticâ, quàm temporali laborâsse.

Et cum Henricum Comitem præter Aduocatiâ, Abbatia subiectionem sibi vindicare: Alberonem autem de eadem subiectione decertare crederet, egit quantum potuit, vt inter illos concordia iniretur, & Abbatia Alberoni cederet, manente solâ apud Henricum Aduocatiâ.

Quæ quidem concordia, etsi eam conclusam fuisse præsupponamus, attamen iuribus Monasterij nulla ratione obesse potuit; cum sit res merè inter alios acta, & eos quidem, ad quos Monasterium non pertinebat, & absentibus Maximinians tractata; cum ex supradictis constet Abbatem & Religiosos S. Maximini tempore Alberonis Archiepiscopi, dispersos dissipatosque, extra Monasterium degisse.

Ad laborauit igitur S. Bernardus, vt Monasterium Ecclesiæ Treuirensi potius subesset, quàm Comiti Luxemburgensi; ratus laico Religiosos subijci non debere, & ab Alberone Viro vtique acri ac forti in quibusuis negotijs, Disciplina Religiosæ conseruationem & incrementum expectandum.

Hinc illa Viri sancti verba Ep. 180. *pium est reformare Religionem in Monasterio, quod ille (Albero) intendit.*

Quin etiam S. Sedi Abbatem & Monasterium immediatè subijci, & ab Archiepiscopi Ecclesiastica Iurisdictione exemptum, nolēbat S. Bernardus, adeoque litteras Apostolicas ab Innocentio II. pro libertate & exemptione Monasterij concessas, veluti per subreptionem quandam obtentas reuocari postulabat, & ad hoc Epistolas eius potissimum fuisse directas accuratius earum sensum consideranti apparet.

Nam Ep. 179. hæc habet. *Hic queso, hic euigilet oculus pietatis, & semotis paulisper occupationibus consideret, quantum subreptum sit ei.* Ep. 180. *sequentia. Hoc solet habere præcipuum Apostolica Sedes; vt non pigeat reuocare, quod à se fortè deprehenderit fraude elicitum, non veritate promeritum.* Item in fine eiusdem Epistolæ: *Adsit Dominus cordi Domini mei (Innocentij) ne iterum possit ei subripi à Monachis, non tam (vt simulant) appetentibus libertatem, quàm fugientibus disciplinam.* Quis non videt per libertatem illam disciplinæ regulari oppositam, intelligi exemptionem à Iurisdictione Archiepiscopi Ecclesiastica, quid enim temporalis pertinebat ad disciplinam?

Exemptionem igitur Ecclesiasticam S. Bernardus à S. Sede obtentam subreptitiè arbitrabatur, & quidem in magnum Archiepiscopi Alberonis præiudicium, idque ex ea, quam ab Alberone, Viro opete & sermone adeo potente, habebat informatione. Quæ persuasio in Viro sancto & religioso, multò facilius locum habere poterat, quàm apud Cæsarem & Imperij Proceres, quos tamen etiam, vt supra narratum est, Albero in quamuis partem inclinabat.

Accedebant insuper graues contra Sigerum Abbatem delationes: quòd Rebellis esset, & similia, quæ tantum poterant apud sanctissimum virum, vt si vera fuissent, quemadmodum credebantur esse, non immeritò eum Abbatem, non sanctum, compellaret, acta eius improbare.

Porro Exemptionis, ab Episcoporum ordinariorum Iurisdictione, acerrimum aduersarium fuisse S. Bernardum passim in eius operibus occurrit, & certissime comprobatur: vt enim omittam quæ de Cluniacensibus aliisque queritur, sufficere nobis vnica eius Epistola, quæ est ad Henricum Senonensem Archiepiscopum 42. vbi de suis hæc habet: *Miror quosdam in nostro ordine Monasteriorum Abbates, hanc humilitatis Regulam odiosa contentione infringere, & sub humili (quod peius est) habitu & tonsura, tam superbe sapere, vt cum ne vnum quidem verbulum de suis imperijs subditos pretergredi patiantur, ipsi proprijs obedire contemnant Episcopis. Quid hoc est presumptionis, ô Monachi! neque enim quia Prælati Monachis, idè non monachi. Postea in eadem epistolâ subiungit: Plus timeo dentes Lupi, quàm virgam Pastoris. Certus sum enim, ego monachus & monachorum qualiscunque Abbas, si quandoque Pontificis mei à proprijs cervicibus excutere iugum tentauero, quòd Satanae mox Tyrannidi meipsum subijcio.*

Hæc S. Bernardus de sui Ordinis Abbatibus; haud dubium quin omnibus idem suaderet, & hinc illud exemptionis apud S. Sedem impediendæ studium.

Quamquam, quoad hanc Abbatis Maximiniani libertatem litteræ eius Commendatitiæ pro Alberone ad Innocentium II. missæ effectu non magno fuerunt, neque enim aliud impetrauit Albero nisi confirmatorium Innocentii Diploma, vt mox dicetur, quod etiam hanc expressam clausulam continet, saluâ nimirum per omnia Iustitiâ S. R. Ecclesiæ, si quam habet.

Quod si de veritate rei S. Bernardus sufficienter informatus & instructus fuisset, & ab ipsa sui fundatione Monasterium S. Maximini ad Sedem Apostolicam pertinuisse, vt reuera pertinuit, sciuisset; nequaquam illius exemptioni obstitisset. Perinde atque de omnibus generatim Monasteriis enuntiat in libris de Consideratione ad Eugenium III. Papam, vbi hæc inuenies, *lib. 3. cap. 4. Nonnulla Monasteria sita in diuersis Episcopatibus, quod specialiter pertinuerint ab ipsa sui fundatione ad Sedem Apostolicam, quis nesciat? Sed aliud est quod largitur deuotio, aliud quod molitur ambitio impatiens subiectionis.*

Cùm autem S. Bernardum informandi, eiq; respondendi facultas olim data non fuerit responsum, quam S. Petrus Abbas Cluniacensis, eidem sancto Viro sibi dilectissimo ac plusquàm venerabili misit per epistolam, *est epist. 28. lib. 1.* hîc adhibent hodie quoque Abbas & Religiosi S. Maximini.

Postquam enim prædictus S. Petrus Abbas, retulisset accusationes quæ contra Cluniacenses circumferebantur; ad decimam septimam, quæ talis erat: *Contra totius orbis morem, proprium habere Episcopum refugitis; nos respondemus, inquit, §. his additis, istud veritati contrarium opposita fronte existere, quoniam patet nos proprium Episcopum habere: quis enim rector, quis verior, quis dignior Romano Episcopo episcopus potest inueniri? paulò post subiungit: Hoc ipsius S. Sedis irrefragabilis sanxit auctoritas, nec vnus tantum, sed multorum decreta, inde apud nostram matricem Ecclesiam conseruantur. Hæc ipsi ita condiderunt, non vt hanc, de qua loquimur, Cluniacensem Ecclesiam alteri Episcopo prius eam possidenti auferrent, sed à fundatoribus, qui eam in proprio aodio construxerunt, rogati, in propriam retinuerunt, atque soli Rom. Pontifici eam in æternum subiaccere decernentes, pluribus hoc priuilegijs confirmârunt.*

Hæc verba sancti, ad sanctum missa, omnino Maximiniani aptissime conueniebant, & sanctissimo Viro Bernardo æquè satisfecissent olim pro Maximiniani, atque pro Cluniacensibus.

*s. II. Innocentij II. & Eugenij III. Bullas non obesse
Iuri Maximiniano.*

Bullam illam præensam, quæ sub lit. F. exhibetur, nihil contra Ius nostrum efficere manifestum est.

Primò, quia dubium est, an vnquam extiterit & à S. Sede, ita, vt circumferretur expedita fuerit; cùm eius autographum & Originale nunquam visum sit, aut exhiberi potuerit, sed nudum exemplum. Exempla autem fidem non facere, præsertim contra Originalia, iam sæpius diximus & iure notum est.

Secundò, quia habemus non modò aliorum Pontificum Originalia, hisce præensis litteris repugnantia, sed etiam bullam amplissimam in solemni Consistorio ab eodem Innocentio II. & octodecim Cardinalibus, & Episcopis concessam & subscriptam; eamque in Originali & sub Num. 33. representatam, quæ decernit, vt Monasterium S. Maximini *nulli vnquam Sedi vel Ecclesie subdatur, sed sub S. Rom. Ecclesie Iure & Patrocinio, & Imperatorum Mundiburdio seu Tutitione consistens, eâ libertate & immunitate fruatur, quam idem Monasterium à Rom. Pontificibus & Imperatoribus noscitur habuisse.*

Tertiò, illa præensa Innocentij Bulla & à scriptore libelli exhibita, est merè confirmatoria, vt ex eius inspectione est manifestum; Nam illud iuris quod Conradus Rom. Rex Treuirensi Ecclesie restituit, eidem confirmari dicitur. Ex supradictis autem notum est, confirmationem nihil noui iuris Impetranti tribuere, præter id, quod antea habebat; tertiò non nocere &c. Cùm igitur Conradus Rex nihil Ecclesie S. Petri restituerit, eiusque acta omnino nulla fuerint, neque iure subsistant, per confirmationem Innocentij II. valorem acquirere non potuerunt. Nostra autem confirmatoria Diplomata, cùm solidis nitantur fundamentis, pondus ac robur habere, negari non potest.

Quartò, quia praxis & vsus omnium sequentium annorum & sæculorum ostendit Innocentij illam præensam Bullam, æquè ac Conradi Rescriptum, inutilem fuisse. Omnes enim Abbates Sigeri successores recens electi, confirmationem à S. Sede Apostolicâ acceperunt, idque cum Bullis in eam rem expeditis; in quibus vna est directâ ad Vasallos Monasterij, qua iubentur Prælato suo parere; altera ad Imperatorem, qua ipsi Prælatus defendendus ac protegendus in iuribus suis committitur. In omnibus verò Bullis Monasterium dicitur S. Sedi Apostolicæ immediatè subiectum, & in illa immediatâ subiectione Confirmationem suam Pontifices fundant. Eiusmodi Bullarum exemplaria habes sub Num. 59. Originalia earum propè innumera Archiuum nostrum continet, è quibus clarè inferitur, Monasterium semper immediatè S. Sedi in spiritualibus, in temporalibus vero Imperio subiectum, & à Romanis Pontificibus semper vsque in hodiernum diem pro tali habitum fuisse.

Similiter Eugenij III. Bullas nihil Iuris tribuere ex dictis inferitur. Nam ex earum inspectione manifestum est, Confirmationes dumtaxat esse eius Iuris, quod Albero & Hillinus à Conrado II. narrabant sibi esse restitutum & quidem sine solido fundamento, vt iam demonstratum: Itaque cùm Conradus nihil iuris dederit, vel reddiderit Alberoni, neque Eugenius Papa eidem vel Hillino amplius potuit per confirmationem tribuere.

Ad hæc posteriores Pontifices æquè ac Imperatores Eugenianas illas Bullas inefficaces esse facto demonstrarunt, cum tot suis Diplomatis decreuerunt vel

decla-

declarârunt Abbatiam S. Maximini Cæsari soli & S. Sedi Apostolicæ immediate subiectam, eamque pro tali semper habuerunt.

SECTIO OCTAVA.

An Abbas, & subditi Maximiniani Archiepiscopi Iuramentum subiectionis præstiterint.

Imperatores, dicit auctor libelli, vigore capitulationis Cæsareæ iuramento solemnè confirmatæ, teneri ad manutentionem Regalium Archiepiscopis confirmatorum; Abbates verò omnes S. Maximini, vnâ cum subditis subiectionem Archiepiscopis tanquam Dominis territorij & ordinarijs suis præstitis iuramentis contestatos; quæ iuramenta dicit exhiberi sub lit. H. n. 1. & 2. *Vnde minatur, quod neque modernus Archiepiscopus (cuius verba sunt) nec eius Successores, sano consilio vsi, vi iuramentorum vnquam contra dictas sententias, & res iudicatas iuraque Ecclesie siue in quocunque tandem iudicio decerni passuri, aut præterse decretum admissuri sint; imo quod modernus Archiepiscopus sententijs in aula Cæsareâ à Monachis per falsa narrata (vt dicit) expressè iuratis, sese iure opposuit & contradixit, ac in posterum, si opus fuerit in hoc, alijsque quibusuis iudicijs opponet ac contradicet, nec magis Ecclesiasticam quam secularem exemptionem illis concedet.* Hæc animosus ille Scriptor à n. 26. vsque ad 31.

Primum, quod de Cæsareæ capitulationis iuramento est, responsione dignum non puto, notorium enim est Cæsarem teneri ius dicere, S. Roman. Imperium eiusque Status ac Membra conseruare, Iura, feuda & Regalia eorundem Statuum ac Imperij membrorum tueri. Ad quid ergo imprudens scriptor, Capitulationis Cæsareæ iuramentum in scenam producis? Nunquid omnes sciunt illius vim non ad suprema tantum, sed ad infima quoque Imperij membra ac status extendi?

Secundum verò, quod de iuramentis Abbatis & subditorum subiungis, examine eget.

S. I. Quale Iuramentum Abbates Sancti Maximini præstare soleant.

ABBAS S. Maximini Imperatoris ac S. Rom. Imperij Vasallus, cum ab illo feuda Regaliaq; recipiat, etiam eidem fidelitatem iurat, idque semper & ab omni memoria ita factum est.

Neque verò per Commissionem inuestiendi, Archiepiscopis ab Imperatore Maximiliano Primo datam, ratio antiqua vel inuestituræ, vel feudorum, vel iuramenti quoad hoc punctum mutata fuit; cum semper æquè illa ab Imperio & Imperatore accepta, hoc verò eidem Imperatori & Imperio ab Abbate præstitum fuerit.

Neque enim huic inuestiendi negotio Archiepiscopus interuenit aliter, quàm vt Commissarius & Procurator Cæsaris, cuius nomine vice ac Mandato inuestit ac Iuramentum admittit.

Probatum id ex ipsa Iuramenti formula, quam mox subiungam. Et ex alia tum sub Num. 52. tum in instrumento inuestituræ ipsiusmet Ioannis Iffenburgici